

Ομαδική έκθεση

Η Απώλεια και Το Υπόλοιπο
Διάρκεια έκθεσης 06 - 31 Οκτωβρίου 2020

Η γκαλερί Ζουμπουλάκη εγκαινιάζει τη νέα σεζόν με την ομαδική έκθεση έξι εικαστικών που ζουν και εργάζονται στην Αθήνα. Η έκθεση «**Η Απώλεια και Το Υπόλοιπο**» προσκαλεί τους θεατές να επανεξετάσουν τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουμε, σε βάθος, έννοιες όπως το τραύμα και η επούλωσή του. Ποικίλες καλλιτεχνικές πρακτικές υπενθυμίζουν την πιθανή αδυναμία αντίληψής για την σύνδεσή μας με ό,τι μας περικλείει. Οι καλλιτέχνες αναδεικνύουν έναν κόσμο δίχως χρονικούς και γεωγραφικούς περιορισμούς. Αναζητώντας την επούλωση μέσα από τα περιπλεκόμενα ίχνη διαφορετικών εποχών, εγκαινιάζουν μια νέα αντίληψη σχετικά με την έννοια της ύλης και των επιδράσεών της επάνω μας.

Συμμετέχοντες καλλιτέχνες: Romain Cadilhon, Bryony Dunne, Δημήτρης Εφέογλου, Charlotte Nieuwenhuys, Θεόδουλος Πολυβίου, Eric Stephany.

Επιμέλεια: Γεωργία Λιάπη

Επιμελητικά κείμενα:

Η ουσιαστική σύνδεσή μας με όλα όσα υπάρχουν και συμβαίνουν γύρω μας είναι κάτι που συχνά παραβλέπουμε στην σύγχρονη πραγματικότητα, είτε διότι το θεωρούμε υπερβολικά προφανές, είτε εξαιρετικά δυσδιάκριτο. Η έκθεση «**Η Απώλεια και Το Υπόλοιπο**» φέρνει στο επίκεντρο την βαθύτερη σύνδεσή μας με όλα όσα υπάρχουν (γύρω μας). Με βάση την παραδοχή ότι όλοι είμαστε μέρος ενός αναπόσπαστου συνόλου, μπορούμε να αντιληφθούμε ότι η σύγχυση που βιώνουμε σε παγκόσμιο επίπεδο, πιθανόν να οφείλεται στην αδυναμία αυτής της σύνδεσης.

Σύμφωνα με τον Βρετανό μαθηματικό και φιλόσοφο Alfred North Whitehead η «συνδεσιμότητα των πραγμάτων είναι η ουσία όλων των πραγμάτων, όλων των τύπων» (*Modes of Thought*, 1938). Στην προσπάθειά του να εξηγήσει έννοιες όπως η σκέψη, το συνειδητό και η αιτιότητα, ο A. N. Whitehead υποστηρίζει ότι η κατανόηση εμπερικλείει την έννοια της σύνθεσης. Εφόσον κάτι αποτελεί προϊόν σύνθεσης, η κατανόησή του μπορεί να είναι αλληλένδετη με τους παράγοντες που το συνθέτουν. Η έννοια της απώλειας -συχνά πηγή έμπνευσης για τους καλλιτέχνες- εγείρει ζητήματα ιδιοκτησίας, βεβαιότητας και επανατοποθέτησης. Σε περίοδο απώλειας αποπροσανατολιζόμαστε, η αντίληψή μας για τον κόσμο παύει να μοιάζει οικεία καθώς αναγκαζόμαστε να επανεξετάσουμε το περιβάλλον μας. Εάν επικαλεστούμε την 'συνδεσιμότητα των πραγμάτων' και στραφούμε προς τα εναπομείναντα (το υπόλοιπο), τότε μπορούμε να επαναχαρτογραφίσουμε το περιβάλλον μας και να αναδιαμορφώσουμε τις συνθήκες ώστε να υπάρξει χώρος για επούλωση.

Σε μια περίοδο όπου καλούμαστε να συμφιλιωθούμε με την πανταχού παρούσα ιδέα της απώλειας γύρω μας, οι συμμετέχοντες καλλιτέχνες ακολουθούν τα περιπλεκόμενα ίχνη διαφο-

ρετικών εποχών ώστε να υφάνουν την ιστορία ενός κόσμου δίχως χρονικά ή γεωγραφικά σύνορα. Εξερευνώντας την σύνδεση του παρελθόντος με την σύγχρονη εποχή, εγκαινιάζουν μια νέα αντίληψη σχετικά με την έννοια της ύλης και των επιδράσεών της επάνω μας.

Η έκθεση «Η Απώλεια και Το Υπόλοιπο», δανειζόμενη τον τίτλο της από το ποίημα «Αγάπη» (Agari, 2018-2020) του καλλιτέχνη Eric Stephany, ανατρέχει στις έννοιες του ανήκειν, της απώλειας και της αναγέννησης. Κάμπτοντας τα φαινομενικά απροσπέλαστα σύνορα μεταξύ καθιερωμένων συσχετισμών, όπως το ασυνήθιστο και το κοινό, το ψηφιακό και το φυσικό, το κατασκευασμένο και το προϋπάρχον, το εφήμερο και το μόνιμο, το παλιό και το νέο, η γκαλερί μετατρέπεται σε έναν τόπο ανάμεσα σε αυτό που είναι ήδη γνωστό και σε αυτό που περιμένει να ανακαλυφθεί.

Η ιδιαιτερότητα των πρώτων υλών των έργων αποτελεί κεντρικό θέμα στην έκθεση. Vintage ταξιδιωτικοί οδηγοί, οικιακοί εξοπλισμοί, συσκευές εντοπισμού άγριας ζωής και περιπατητικά ίχνη ζωής στην πόλη, είναι μερικά από τα εργαλεία μέσα από τα οποία γεννιούνται έργα ποικίλων μέσων και μορφών. Οι καλλιτέχνες προσκαλούν τους θεατές να επανεξετάσουν το τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουμε σε βάθος έννοιες όπως το τραύμα και η εππούλωσή του, μέσω της στοχαστικής καλλιτεχνικής τους πρακτικής τονίζοντας την επαναληψιμότητα στην δημιουργική τους διαδικασία.

Όλα τα έργα συνδέονται στενά με τις έννοιες της μνήμης, της επιθυμίας και την αίσθηση του τόπου, επαναφέροντας την θύμηση μιας απώλειας, και την ελπίδα για ανακούφιση.

Η σειρά έγχρωμων σχεδίων «Cielo», του **Romain Cadilhon**, μιλάει για μνήμη, όνειρα και πιθανότητες. Μέχρι πρόσφατα η δουλειά του αποτελούνταν κυρίως από φωτορεαλιστικά, ασπρόμαυρα σχέδια προερχόμενα από διάφορες πηγές όπως το διαδίκτυο, βιβλία και προσωπικά αρχεία, δύο εκ των οποίων παρουσιάζονται στην έκθεση. Η σειρά «Untitled» (Alps II) προέρχεται από απεικονίσεις ενός ταξιδιωτικού οδηγού της Γαλλίας που δημοσιεύθηκε το 1931. Η συσχέτιση των θεματικών και των σχεδίων του χωρίς καμία ιεραρχία είναι για τον Cadilhon, ένα είδος ποίησης από μόνο του. Από την άλλη μεριά, η σειρά “Cielo” φτιάχτηκε απευθείας εκ μνήμης στο χαρτί. Κατά την διάρκεια μιας περιόδου αβεβαιότητας και απώλειας της προσωπικής επαφής, τον Μάρτιο του 2020, παρείχε μια «ήρεμη περιοχή, ένα σιωπηλό καταφύγιο μεγάλης γλυκύτητας», χρησιμοποιώντας τα λόγια του καλλιτέχνη. Βγαλμένα μέσα από τις παρατηρήσεις της θέας του ηλιοβασιλέματος στο εργαστήριο του στην Αθήνα, η σειρά έγχρωμων σχεδίων “Cielo” αποτελεί «μια μετάφραση ενός συναισθήματος που γεννήθηκε από στοχασμό, παρά μια καθαρή αναπαράσταση του ουρανού».

Το βίντεο της **Bryony Dunne** που συνοδεύει την έκθεση αναδεικνύει τον αυθαίρετο και προσωρινό χαρακτήρα των τεχνητών συνόρων, καθώς και τις αφύσικες ιεραρχίες που επιβάλλουν οι αναγκαστικές μεταναστεύσεις των λαών. Η νόμοι της φύσης ωστόσο, φαίνεται να υπερβαίνουν τις διαχωριστικές γραμμές που επιβάλλουν τα κράτη και ο άνθρωπος. Η πολύπλευρη πρακτική της Bryony Dunne επικεντρώνεται σε ζητήματα που προκύπτουν από χειρονομίες επανεξέτασης της σχέσης μας με τη φύση. Οι μεταξοτυπίες της αποτελούν χάρτες

 Zoumboulakis Galleries

Πλ. Κολωνακίου 20, 10673, Αθήνα -Τηλ. 2103608278 - press@zoumboulakis.gr

www.zoumboulakis.gr

και βασίζονται στο αποτύπωμα των δεδομένων παρακολούθησης GPS, που συλλέχθηκαν από επιστήμονες, με βάση τις κινήσεις δύο διαφορετικών αγελών λύκων και λυγκών μεταξύ Νότιας Κροατίας και Βόρειας Σλοβενίας, πριν από την ανέγερση συρματοπλέγματος για την αποτελεσματικότερη φύλαξη των συνόρων το 2015 (το οποίο συμβολίζεται με την έντονη γραμμή που τέμνει παράλληλα κάθε εικόνα). Αυτά τα σύνορα εκτός της απώλειας και θνησιμότητας που προκάλεσαν στις αγέλες, εμποδίζουν και την πρόσβαση τους σε εποχιακά σημαντικούς πόρους τροφίμων με αποτέλεσμα να συνεχίζουν να μειώνουν αποτελεσματικά τα μεγέθη των πληθυσμών τους. Η Bryony Dunne είναι μία εικαστικός και filmmaker όπου με βάση το υπόβαθρο της στη φωτογραφία, το documentary και την οπτική ανθρωπολογία (visual anthropology), διερευνά τις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων και της φύσης, την αυθαιρεσία στην πολιτιστική εκπροσώπηση από τους λαούς, το κληροδότημα της αποικιοκρατίας και τις φαντασιώσεις του ανθρώπινου ελέγχου.

Η πρακτική του **Δημήτρη Εφέογλου** κινείται γύρω από διαφορετικές μορφές αφαίρεσης και ανάμεσα στα όρια της ζωγραφικής και της εγκατάστασης. Η χαρακτηριστική πυκνότητα στα χρώματα των έργων του, αποτελεί την αρχή μιας διαδρομής για την αποτύπωση αλλοιωμένων χώρων: περιβάλλοντα που εκφράζουν αχαρτογράφητες τοπογραφικές περιοχές. Η μέθοδος κατασκευής διαγράφει κάθε ίχνος αναπααραστατικής εικόνας που λειτουργεί αφηγηματικά, δουλεύοντας σε μια συνθήκη έργου που πλάθεται αποκλειστικά από την ενέργεια της χειρονομίας. Η διαδικασία παραγωγής ολοκληρώνεται σε βάθος χρόνου, κατά την διάρκεια του οποίου συντελείται μια πορεία μετατροπών με γλυπτικούς τρόπους στην αλλαγή της αντίληψης για το χαρτί ως ζωγραφικό υλικό σώμα. Η επιφάνεια πάλλεται από την ορμή του σμιλεύματος, δημιουργεί μικρές εντάσεις ηχητικού μοτίβου, ενώ παράλληλα φτάνει στα όρια της φθοράς του. Η συνολική εμπειρία από το αρχικό στάδιο προς την ολοκλήρωση του έργου αναπτύσσεται πολυαισθητηριακά μέσα από τη συνύφανση της οπτικής και απτικής πληροφορίας. Αποτελεί μία συναισθητική διαδικασία, με την έννοια της ταυτόχρονης αντίληψης αισθητηριακών ερεθισμάτων.

Η **Charlotte Nieuwenhuys** παρουσιάζει την τελευταία σειρά έργων της με τίτλο: 'Out of my soul, but in all of my cells' («Από την ψυχή μου, αλλά σε όλα μου τα κύτταρα») που διερευνά την αναζήτηση της ταυτότητας και την απώλεια της πνευματικότητας λόγω της αυξανόμενης χρήσης ψηφιακών μέσων στον σύγχρονο τρόπο ζωής. Οι πίνακες της παρουσιάζουν αινιγματικές κατασκευές από διακριτικά επηρεασμένους συνδυασμούς ψηφιακών αλγορίθμων και αρχιτεκτονικών κατόψεων σε παραδοσιακές ελαιογραφίες. Συγκεκριμένα, αντικατοπτρίζει κατόψεις Βυζαντινών ναών, που προέρχονται από ένα βιβλίο αφιερωμένο στην Κωνσταντινούπολη, υπογραμμίζοντας τη σύγκριση της εποχής μας με το παρελθόν και την εξέλιξη της πνευματικότητας μέσω του πεδίου της θρησκείας και της τέχνης. Η σειρά έργων, εξελίσσεται διαισθητικά προς ένα ονειρικό αφαιρετικό «τοπίο» που μπορεί και να διαβαστεί ως χάρτης οργάνωσης των σκέψεων (mind maps), παραπέμποντας απευθείας στην ψηφιακή εποχή που ζούμε. Η χρήση πολλαπλών στρωμάτων χρώματος αποκαλύπτει τα διαφορετικά επίπεδα των ιδεών και των επιρροών που έχει η ίδια κατά την διάρκεια της παραγωγής, συνδυάζοντας το διαισθητικό πειραματισμό με την μελέτη. Ο τίτλος αναφέρεται στα ίχνη στα οποία χρειάζεται να ανατρέξουμε ώστε να διατηρούμε την σύνδεσή μας με το παρελθόν μας, η οποία με τον

 Zoumboulakis Galleries

Πλ. Κολωνακίου 20, 10673, Αθήνα -Τηλ. 2103608278 - press@zoumboulakis.gr

www.zoumboulakis.gr

καιρό γίνεται 'θολή'. «Καταγεγραμμένα μέσα μας σε όλη την αφαιρετικότητα, σαν αβέβαια θεμέλια για το τι διδαχθήκαμε κάποτε και το τι αποφασίσαμε απρόθυμα να κάνουμε με αυτό».

Ο **Θεόδουλος Πολυβίου** παρουσιάζει μια σειρά έργων που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια των επτά εβδομάδων του lockdown στην Ελλάδα. Σε μια εποχή φυσικής απουσίας και ψηφιακής παρουσίας, ο Θεόδουλος ξεκίνησε διαισθητικά να χρησιμοποιεί τα στοιχεία από το άμεσο περιβάλλον του σε μια υποσυνείδητη προσπάθεια να επαναπροσανατολιστεί στην "νέα πραγματικότητα". Παρουσιάζονται, δύο τρισδιάστατες εκτυπώσεις φωτογραφιών που τράβηξε στον κήπου του Ζαππείου Μεγάρου, όπου απεικονίζονται τα περιπατητικά ίχνη των ανθρώπων που είχαν επισκεφτεί τον κήπο (όταν ακόμα μπορούσαν να κυκλοφορήσουν). Δημιουργεί άμεσες αναφορές στα ίχνη που αφήνουμε πίσω μας ως τα εναπομείναντα στοιχεία μέσω των οποίων μπορούμε να επαναχαρτογραφήσουμε το περιβάλλον μας σε περίοδο απώλειας. Παράλληλα, το Ζάππειο Μέγαρο είναι το κτίριο το οποίο θα φιλοξενούσε την Art Athina, υπό άλλες συνθήκες. Το έργο του επικεντρώνεται στις αρχιτεκτονικές αφηγήσεις που περιγράφουν τους quiet χώρους, η πρακτική του Θεόδουλου διερευνά τους τρόπους με τους οποίους η πολιτική και οι κοινωνικές δομές, που απαιτούν γεωγραφική εξειδίκευση, μεταφράζονται ψηφιακά ώστε να παράγουν πολιτική αποδιοργάνωση και συζήτηση. Το έργο του κινείται ανάμεσα στα όρια του φυσικού και του ψηφιακού, φέρνοντας νέες τεχνολογίες σε αρμονία με τις παραδοσιακές.

Ο **Eric Stephany** παρουσιάζει την νέα του δουλειά που αποτελείται από εναπομείναντα υλικά οικείων αντικειμένων. Ποικίλα μεταχειρισμένα υλικά μετατρέπονται σε γλυπτά που φέρουν την μορφή των λειψάνων μαζί με μία αύρα όπως αυτή των κλασικών μαρμάρινων αγαλμάτων. Στη πραγματικότητα όμως, πρόκειται για θραύσματα από μαρμάρινους νεροχύτες από Αθηναϊκά διαμερίσματα της δεκαετίας του '50 που απορρίφθηκαν μετά από ανακαινίσεις. Δημιουργούν εικόνες σύγχρονων ερειπίων καθώς απεικονίζουν το πέρασμα του χρόνου, γεφυρώνοντας έτσι την αρχαιότητα και το πιο πρόσφατο παρελθόν, με το παρόν. Είναι για τον καλλιτέχνη ένας τρόπος να συνεχίσει να θολώνει τα όρια μεταξύ διαφορετικών χρονικών εποχών και πραγματικότητας, μεταξύ της αντίληψής μας για τα αρχαιολογικά ερείπια και την σύγχρονη οπτική μας ως προς αυτά. Με την χρήση απλών αντικειμένων της καθημερινότητας μας που συχνά παραβλέπουμε και απορρίπτουμε στον σύγχρονο τρόπο ζωής, διεγείρει ερωτήματα σχετικά με την «υψηλή» πολιτιστική κληρονομιά και την «χαμηλότερη» ('high and low culture'), μεταξύ της διδαχθείσας Ιστορίας και των προσωπικών αφηγήσεων. Προερχόμενο από τον γραφικό χαρακτήρα του ίδιου του καλλιτέχνη, τα νέον γλυπτά του προσδίδουν μια φυσική επέκταση στα ποιήματά του. Τόσο οι τίτλοι των μαρμάρινων γλυπτών του, όσο και το ποίημά του, είναι στην ελληνική γλώσσα η οποία του έχει κεντρίσει το ενδιαφέρον από τη μετεγκατάσταση του στην Αθήνα και έπειτα. Η χρήση γλωσσολογικών φιγούρων είναι χαρακτηριστική στο έργο του Stephany. Σε αυτή την περίπτωση, χρησιμοποιεί φιγούρες επανάληψης με ελληνικές ρίζες που αντικατοπτρίζουν τους διαφορετικούς τρόπους παιχνιδιού στο σμίλευμα του μαρμάρου. Εδώ και πάλι ο καλλιτέχνης ερευνά τα συναισθηματικά βάθη του ατόμου για να διαπιστώσει αντιστοιχίες μεταξύ της γλώσσας (χώρος της αφήγησης) και της μορφής (γλυπτική).

 Zoumboulakis Galleries

Πλ. Κολωνακίου 20, 10673, Αθήνα -Τηλ. 2103608278 - press@zoumboulakis.gr

www.zoumboulakis.gr